

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrta leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za drugo izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hoče sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odgovori. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. — Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Živinske zavarovalnice.

Da bi pospeševalo kmetijstvo posebno pa živinorejce, jo izdalo ministrstvo vzorna pravila za živinske zavarovalnice, ki naj bi bile pripomoček pri snovanju zavarovalnic in z vsebino kojih hočemo površno seznaniti naše čitatelje.

Samopomoč je jedno izmed onih sredstev, ki morejo kmeta rešiti iz onega žalostnega položaja, v katerem se danes nahaja. Radi tega naj se snujejo živinske zavarovalnice v znamenju samopomoči na podlagi medsebojne vzajemnosti. Člani zavarovalnice naj se smatrajo za člane velike družine, v koji je vsak član navezan na drugega in je dolžan vsak član drugemu članu v neareči pomagati. Vse člane vezati mora medsebojna ljubezen, ako hočejo, da bo vspevala zavarovalnica.

Zavarovalnico se lahko osnuje, če se je prijavilo najmanj 50 živinorejcev, ki imajo najmanj 100 goved, ki so sposobna za zavarovanje. Član te zavarovalnice more biti vsakdo, ki se v dotičnem okolišču, za kojega je ustanovljena zavarovalnica, peča z živinorejce. Člani ne morejo postati: 1. oni, ki imajo za jednake nezgode zavarovano svojo živino že pri drugi zavarovalnici; 2. oni, ki kupujejo z živino, v prvi vrsti živinski prekupeci; 3. člani pa ne morejo biti tudi oni — in to je posebno važno —, ki zanemarjajo svojo živino, ki jo ali preslabo krmijo ali pa premalo varujejo pri delu in jo na ta način ugnablajo.

Za zavarovanje nesposobna so živinčeta, ki so 1. še bolna; 2. ravno prebolela bolezn; 3. živina iz hlevov, v kojih je razsajala kužna bolezen in se uradno še ni proglasilo, da ni nobene nevarnosti več; 4. živina, ki je preveč zanemarjena; 5. živina iz onih hlevov, v koje

se postavlja tržna živina in 6. živina živinskih prekupecev.

Tudi glede starosti živine, v koji jo je moči zavarovati, je natančno določeno. Zavarovati se ne more goved pod 3 meseci in ne nad 12 leti.

Kdor hoče svojo živino zavarovati, mora se oglašiti pri načelstvu, ki ukrene vse potrebno za njegov sprejem. Živino, ki je uže zavarovana, ceni posebna komisija in na podlagi te cenitve se določijo tudi prispevki, ter v slučaju nezgode tudi odškodnina.

Zavarovalnice so lahko za govejo živino ali pa za konje. Okolišče, na koje se razteza zavarovalnica, je lahko večje ali manjše ter se določa v vsakem posameznem slučaju po krajevnih razmerah.

V taki zavarovalnici ima vsak član dolžnosti in pravice. Glavna dolžnost vsakega člana je plačevati letne doneske in v slučaju potrebe tudi izvanredne prispevke. Ako je namreč v jednom letu veliko nesreč in se vsa škoda iz rednih letnih doneskov ne more pokriti, dolžni so člani plačati izvanredne prispevke v pokritje škode. Nasprotno pa, ako iz rednih letnih doneskov kaj preostane, dene se ta prihranek na stran in se v slučaju obilnih nezgod pokrijejo izvanredni izdatki, ne da bi morali člani plačevati zato posebne prispevke.

Glavna pravica vsakega člana obstoja v tem, da sme vsak član za poginolo živino zahtevati odškodnino; pravico ima se udeleževati občnih zborov, tamkaj govoriti, staviti predloge in dajati nasvete, katere vpoštevava odbor ozir. načelstvo.

Vsposno delovanje zavarovalnic pa je po našem mnenju v prvi vrsti odvisno od načelstva. V načelstvu morajo biti osebe, ki so

pripravljene popolnoma se žrtvovati, a imeti morajo tudi za to vse potrebne zmožnosti. Brez dobrih voditeljev ni dobrih sadov.

Najbolj zmožni, da prevzamejo načelstvo, so na deželi duhovniki in učitelji.

Posebno lahko pride na ta način učitelj do sodelovanja v gospodarskih stvareh. Kmet, ki ne zna ravno prav dobro svinčnika ali peresa vihteti, hvaležno sprejme pomoč, tu so vrata, ki se odpirajo učitelju k zaupanju ljudstva. Pri takih prilikah dobi učitelj vpogled v gospodarske odnošaje ljudstva in v tem zamore ljudstvu ne samo svetovati, ampak tudi dejansko pomagati. Ako bo učitelj na ta način pomagal ljudstvu, raste bo njegov ugled in spoštovanje od strani ljudstva in to more le ugodno uplivati na vspehe v šoli.

Oni, ki hočejo našemu ubogemu kmetu pomagati na tem polju in se čutijo za to poklicane, naj zahtevajo pri glavarstvu svojega okraja izvod pravil, kjer bodo dobili tudi vsa potrebna nadaljna navodila.

Na delo torej za zboljšanje žalostnega položaja našega kmeta. D.

Politični ogled.

V deželnem zboru štajerskem se je dr. Hrašovec pritožil, da vlada na ljubo nemškutarjem razveljavlja po večkrat občinske volitve ter tako dela stroške občini in neprilike volilec. Dr. Jurtela je predlagal, naj se spremeni občinski red.

Jugoslovansko vprašanje. V deželnem zboru Kranjskem je dr. Šusteršič omenil, da je treba Slovincem na Kranjskem dalekovidne, jugoslovanske politike. Nemške poslance je to

LISTEK.

Kolera.

Veliko razburjenje je vladalo v mestu Cigora. Glas o koleri se je razširil po bliskovo po vseh glavnih in tudi zakotnih ulicah, ljudstvo je letalo po trgu kakor brez glave. Fijakarska kljuseta so nervozno privzdigovala ušesa, kakor bi slutila bližajočo se nesrečo. V mestnem vrtu so se pogovarjali razni ljudje o koleri, med njimi tudi čuvaj Pepi, kateri je vedel posebno veliko povedati o tej čudni bolezni.

„Kolera“, dejal je, „tamtarata“, to vam je pravi hudir. Človek postane kar suh in posebno grlo; seveda je to ena najhujših bolezn, kar si jih more človek misliti. Veste, jaz sem jo že večkrat imel, posebno ko sem bil pri „zibenundfircgarjih“; takrat me je davila in davila, in vse grlo se mi je bilo izsušilo.“

Vsi so se čudili taki učenosti. Celo slusatelj mestne visokošole so občudovali globoko in temeljito znanje njegovo. Filozof Kokodajs, ki je študiral že dvajset semestrov, je celo dejal, da se dá ta razlaga primerjati z razlagami cerkvenih očetov in sedmih grških modrijanov.

Tudi po gostilnah ni bilo boljše. Povsod

razburjenost! Poglejmo v gostilno gospoda Petelinčka. Tam v kotu sedé štirje visokošolci; vsi so preplašeni, kajti medicinci so in sedaj jih čaka naloga reševati ubogo človeštvo iz rok krute smrti.

„Hm, prav hudirjeva bode; profesor Kéfo že ves teden nekaj godrnja o bacilih in bakterijah, jaz se kar bojim“, pravi dijak Kislica, „da se tega vruga ne nalezem kje. Pijem sicer trikrat več kot prej, a vendar človek ni brez skrbi.“

„Ej, gospa Kokoška“, pravijo gospej Petelinčkovi, „menda ga ne bodemo dolgo tako-le smukali. Smrt nas bode pobrala, smrt, in toliko vina bode še ostalo! Brrr...“

Isti dan je zvedel tudi mesni sluga Hehač o grozni nesreči, ki je pretila mesu. Napotil se je proti večeru k županu Mezetu, ki je takrat slavno vladal mesto Cigora, kakor še nikdo pred, in nikdo po Kristusu.

„Dober večer jim Bog daj, gospod župan“, dejal je, ko je vstopil. „Nekaj važnega imam za nje, gospod župan, in pokorno naznanjam, da pride v kratkem kolera v naše mesto in pomori vse prebivalce, rogato živino in konje.“

„Kaaaj?“ zategnil je župan Meze.

„Je tako. Celo mesto govori o koleri, jaz sem zvedel to še-le danes zjutraj, pa sem si mislil, čemu boš hodil zjutraj h gospodu žu-

pann, ko imajo druge opravke; raje pojdi lepo zvečer.“

„Sedaj je dobro. Le pojdi nazaj; jutri pridi zgodaj k meni, da ti dam naročila.“

Gospod Meze je ostal sam. „Hm, hm, kolera! Huda bolezen — iz česa že nastaja? — A, iz gnjilega in nezrelega sadja — pa tudi od drugod lahko pride — a pa ne, če to uničimo, smo dobri — tako — ne nekaj drugače — da pač tako je dejal tudi profesor Kéfo in on se razume na take stvari. — Da, jutri moramo imeti sejo.“

Komaj se je drugo jutro vzbudil, ga je že čakal sluga Hehač in sprejel od njega povabilne listke za vse starešine in tudi za profesorja Kéfota in mestnega fizika Kulona, ki je bil takrat posebno na glasu in predaval je tudi na univerzi po trikrat na teden o — žveplu.

Potem se je odpravil gospod župan v občinsko hišo. Ni mu bilo treba dolgo čakati. Prišli so vsi in možato posedli po stoleh.

„Gospoda moja“, otvoril je župan sejo, „velika nevarnost preti našemu mestu. Kolera se bliža hitrih korakov in jaz mislim, da je treba sedaj hitro posegniti vmes, sicer nas vse podavi, in gorje potem kraju in deželi. Sinoči sem bil sicer mnenja, da bi mesto obzidali, a ker se dandanes s „kanoni“ lahko vsako zidovje podere, sem se odločil, da zatremo to